

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/190059,Uroczystosci-pogrzebowe-Wincentego-Cebuli-zolnierza-BCh.html>
19.05.2024, 06:33

Uroczystości pogrzebowe Wincentego Cebuli, żołnierza BCh

9 września 2023 r. odbyły się uroczystości pogrzebowe Wincentego Cebuli. Jego szczątki odnaleziono podczas prac ekshumacyjnych IPN.

Msza pogrzebowa odbyła się w kościele św. Prokopa Opata w Jadownikach. Na uroczystość przybyli m.in. przedstawiciele rodziny, miejscowych władz, szkół oraz harcerze i mieszkańcy. Instytut Pamięci Narodowej reprezentował dr Michał Wenklar, zastępca dyrektora Oddziału krakowskiego, który wygłosił okolicznościowe przemówienie oraz dr Maciej Korcuć, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa.

Po zakończeniu mszy św. odprowadzono szczątki żołnierza na cmentarz parafialny. Na koniec uroczystości dr Michał Wenklar przekazał na ręce rodziny portret Wincentego Cebuli.

Uroczystości zostały zorganizowane przez Oddział IPN w Krakowie i wojewodę małopolskiego.

Wincenty Cebula (1922-1944)

Urodził się 28 września 1922 r. w Jadownikach w pow. brzeskim. Był synem Franciszka i Marii z domu Tyka. Podczas II wojny światowej wstąpił do działających w okolicach Brzeska Batalionów Chłopskich. Był zaangażowany w działalność grupy kierowanej przez Józefa Topolskiego „Szpaka”, dowódcę drużyny w miejscowej placówce BCh, która zajmowała się m.in. udzielaniem pomocy Żydom; także poprzez potajemne dostarczanie żywności na teren getta w Brzesku. Oprócz Topolskiego i Cebuli w tych działaniach uczestniczyli m.in. Józef Hudy, Stanisław Czarnecki, Wincenty Tyka, Jan Marmuł.

W styczniu 1944 r. w Jadownikach Niemcy zamordowali ojca Wincentego – Franciszka Cebulę. Prawdopodobnie również w styczniu 1944 r. Wincenty Cebula został postrzelony przez niemieckich żandarmów na ulicach Brzeska. Przetransportowano go do brzeskiego szpitala. Wszystko wskazuje na to, że tam amputowano mu lewą rękę, ale i tak nie udało się ocalić mu życia. Zmarł z odniesionych ran, względnie – jak wskazują notatki w materiałach archiwalnych – został przez Niemców odnaleziony i zamordowany.

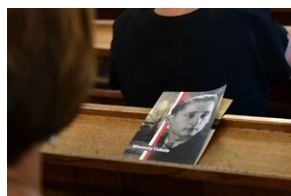
Wincenty Cebula został anonimowo pogrzebany pod murem tzw. starego cmentarza parafialnego przy ul. Ogrodowej w Brzesku. W aktach śledztwa zapisano: „Cebula Wincenty, Tarnów Jadowniki (Brzesko), pomagał Żydom w getcie w Brzesku – dostarczał żywność w 1941 i 1942 roku. [...] za przetrzymywanie żywności do getta w Brzesku postrzelony a następnie rozstrzelany [...]”.

Prace poszukiwawcze IPN na cmentarzu parafialnym w Brzesku przeprowadzono w dniach 3-5 września 2018 r., w ramach śledztwa prokuratorskiego Oddziału IPN w Krakowie. Celem było odnalezienie szczątków trzech partyzantów powojennego podziemia niepodległościowego, poległych w walce z siłami komunistycznymi. Podczas prac natrafiono na szczątki ludzkie ułożone wzdłuż cmentarnego muru. Lewa kość ramieniowa była strzaskana i oddzielona od reszty szczątków. Zachowały się fragmenty gumowych opasek zaciskowych tamujących krwawienie.

Dzięki wskazaniom rodziny udało się powiązać odnalezione szczątki z wiedzą na temat działalności Wincentego Cebuli. Badania genetyczne potwierdziły, że pod murem cmentarnym odnaleziono jego szczątki.

Informację o jego identyfikacji ogłoszono podczas uroczystości w Pałacu Belwederskim w Warszawie 8 marca 2023 r.

Oprac. Krzysztof Pięciak

Uroczystości pogrzebowe Wincentego Cebuli, żołnierza BCn. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Uroczystości pogrzebowe Wincentego Cebuli, żołnierza BCn. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Uroczystości pogrzebowe Wincentego Cebuli, żołnierza BCn. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Uroczystości pogrzebowe Wincentego Cebuli, żołnierza BCn. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Uroczystości pogrzebowe Wincentego Cebuli, żołnierza BCn. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Uroczystości pogrzebowe Wincentego Cebuli, żołnierza BCn. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Uroczystości pogrzebowe Wincentego Cebuli, żołnierza BCn. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Uroczystości pogrzebowe Wincentego Cebuli, żołnierza BCn. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)